

PŘÍPLATKY K NORMATIVU NA DÍTĚ, ŽÁKA, STUDENTA VE ŠKOLE, TŘÍDĚ, ODDĚLENÍ, NEBO STUDIJNÍ SKUPINĚ ZŘÍZENÉ PODLE § 16 ODS. 9 ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

Odbor legislativy MŠMT, prosinec 2016

Obecně:

Vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativech v § 3 odst. 6 písm. a) uvádí, že k základní částce normativu se stanoví **také příplatek na 1 dítě, 1 žáka, 1 studenta ve škole, třídě, oddělení nebo studijní skupině zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona**. Právnícké osoby vykonávající činnost škol, nebo školských zařízení dostávají tedy takto příplatek z titulu, že se v nich vzdělávají žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, resp., že jsou zřízeny, nebo mají zřízeny třídy, oddělení nebo studijní skupiny podle § 16 odst. 9 školského zákona.

To samo o sobě nevyklučuje poskytování podpůrných opatření žákům či studentům, které se vzdělávají v těchto školách či školských zařízeních. Poskytování podpůrných opatření v těchto případech **má však svá specifika** (viz dále). Poskytování podpůrných opatření je financováno prostřednictvím příplatků na podpůrná opatření se zřetelem k normované finanční náročnosti.

Důvody příplatku podle § 3 odst. 6 písm. a) vyhlášky č. 492/2005 Sb.:

Příplatky k základní částce krajských normativů jsou odůvodněny především tím, že tyto školy a školská zařízení musí být přizpůsobeny na vzdělávání žáků s handicapem uvedenými v § 16 odst. 9 školského zákona. Toto přizpůsobení spočívá v tom, že organizace takových škol je odlišná od organizace „běžných“ škol.

V souladu s § 25 vyhlášky č. 27/2016 Sb. může ve třídě, oddělení, nebo studijní skupině být zařazeno nejvíce 14 a nejméně 6 žáků. Na základě doporučení školského poradenského zařízení může být i tento limit prolomen v případě, že by počet žáků nepostačoval k naplňování jejich vzdělávacích možností a k uplatnění jejich práva na vzdělávání, a to tak, že v takové třídě, oddělení, nebo studijní skupině bude zařazeno nejméně 4 a nejvíce 6 žáků. U „běžných“ škol je nejvyšší počet žáků výrazně vyšší (například v případě základní školy či střední školy 30).

Vyhláška č. 27/2016 Sb. upravuje též v § 26 podrobnější požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví žáků při koupání a plaveckém výcviku a při lyžařském výcviku spočívající v dohledu více pedagogických pracovníků.

Z povahy věci musí ve třídě zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona působit též speciální pedagog.

Výše uvedené jsou důvody vyšší finanční náročnosti škol a tříd zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona.

Podpůrná opatření pro žáky ve školách, třídách, oddělení, nebo studijních skupinách zřízených podle § 16 odst. 9:

Není však vyloučeno, aby škola a třída zřízená podle § 16 odst. 9 školského zákona **pobírala na konkrétního žáka souběžně příplatek podle § 3 odst. 6 písm. a) vyhlášky č.**

492/2005 Sb. a příplatek na podpůrná opatření se zřetelem k normované finanční náročnosti podle § 3 odst. 6 písm. j) vyhlášky č. 492/2005 Sb.

Legislativně tedy nic nebrání tomu, aby i žákům zařazeným do škol nebo tříd podle § 16 odst. 9 školského zákona bylo přiznáno podpůrné opatření, pokud to povaha jeho vzdělávacích potřeb a naplnění jeho práva na vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními vyžaduje.

Tomu nasvědčuje i příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., která v bodu 1. 7. stanoví, že pro vzdělávání ve škole, třídě, oddělení nebo studijní skupině zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona lze ve vyhlášce uvedená podpůrná opatření. **I z textu této přílohy je zřejmé, že v případě škol a tříd zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona je možné uplatnit pouze některé druhy podpůrných opatření a že se nemá jednat o zcela běžnou situaci.**

Při posuzování speciálních vzdělávacích potřeb vychází školské poradenské zařízení mimo jiné z podmínek školy, ve které se žák vzdělává. **Je tedy zřejmé, že k podpůrným opatřením by se mělo přistoupit v případě žáka umístěného ve škole nebo třídě zřízené podle § 16 odst. 9 pouze za předpokladu, že stávající standardní organizace školy není dostatečná a charakter speciálních vzdělávacích potřeb daného žáka tento postup odůvodňuje.** Takové případy je však třeba posuzovat vždy individuálně.

Poznámka: V současné situaci se bude jednat zejména o podpůrná opatření asistent pedagoga v případech, kdy jeho financování bylo dosud zajištěno „doplňkovými“ finančními nástroji – tedy z rezervy krajského úřadu či z rozvojových programů MŠMT, či o podpůrná opatření spočívající v určitých kompenzačních pomůckách či speciálních učebnicích a učebních pomůckech, které ke svému vzdělávání nepotřebují ostatní žáci dané školy či třídy.

Výše uvedené závěry se s ohledem na § 4 odst. 1 a 2 zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, a § 162 odst. 2 školského zákona se **obdobně uplatní i v případě financování škol a tříd zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona soukromých a církevních zřizovatelů.**

Situace po reformě financování:

S účinností od 1. ledna 2019 s největší pravděpodobností dojde ke změně systému financování mateřských škol, základních škol, středních škol, konzervatoří, vyšších odborných škol, základních uměleckých škol a školních družin **zřizovaných územními samosprávnými celky nebo svazky obcí.** Změna se tak dotýká i škol zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona. V souladu s nově navrhovaným § 161c odst. 1 písm. b) školského zákona bude Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vyhlašovat příplatky k normativům zohledňující naplněnost tříd a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v jednotlivých školách. Nově bude tyto příplatky vyhlašovat přímo ministerstvo a nebude se jednat o příplatky ke krajským normativům. Ani nadále však nebude právní úprava bránit tomu, aby i školám, kterým jsou stanoveny tyto příplatky, byly hrazeny i příplatky na podpůrná opatření se zřetelem k normované finanční náročnosti (§ 161c odst. 1 písm. a) navrhovaného ustanovení školského zákona).